

Nr 225.

Av herr **Svensson, Martin, m. fl.**, om fullgörande av kommunal skattskyldighet såsom villkor för kommunal rösträtt.

Den demokratiska styrelseformen genomlever för närvarande en kritisk period, under vilken det börjat bli klart för allt flera, att den folkliga självstyrelsen icke rätt kan fylla sin uppgift, om friheten icke utövas under ansvar. De som hålla det för en angelägenhet av första ordningen att bevara och stärka vårt fria statsskickets inneboende livsduglighet, kunna icke gå till verket i något bättre syfte än att söka befordra en sund allmänanda. Tyvärr brister det i vårt svenska samhälle åtskilligt härutinnan. Sålunda finnes i vida kretsar en beklaglig likgiltighet inför plikterna mot samhället och många sätta nästan en ära uti att undandraga sig skattebetalningen. I Stockholm har antalet personer, som häfta för förfallna kommunalutskylder, stundom uppgått till 20 % av hela antalet skattskyldiga. Det måste väcka betänkligheter, att en företeelse som denna kan existera i ett fritt statsskick, ty de, som vägra att giva samhället sitt stöd genom att betala sin skatt, underkänna ju därmed indirekt hela den verksamhet, som utövas av deras egna, folkvalda styresmän, en verksamhet som bygger på grundsatsen att man för att kunna gagna folket också måste kunna fordra något av det.

Kommunernas finansiella verksamhetsområde har särskilt på senare år väsentligt vidgats, och mångenstädes ha de kommunala utgifterna undergått en kraftig stegring. Vad man än må fälla för omdöme om en sådan utveckling så måste man dock medge, att den ställer ökade krav på kommunernas styrelse. Ju mera vittutseende och för skattebetalarna betungande beslut som fattas, desto mera angeläget är det att styrelsen handhaves under en stark känsla av ansvar. Hos dem, som över huvud vägra att taga konsekvenserna av kommunens beslut och frivilligt fullgöra sina skyldigheter mot densamma, kan man icke vänta att finna ansvars känsla inför utövandet av rösträtten.

Om man således i överensstämmelse med vad ovan yttrats reser kravet på att lagstiftningen, enkannerligen de kommunala rösträtsbestämmelserna, skall understryka den enskildes skatteplikt, så behöver detta enligt vår mening icke utesluta, att hänsyn toges till dem, som på grund av sjukdom eller andra, icke självförvållade omständigheter varit förhindrade att fullgöra sin skattskyldighet till kommunen. En god syntes av ordentlighetskravet och kravet på beaktande av den tillfälliga oförmågan synes oss skola bli förverkligad, därest fullgörande av den kommunala skattskyldigheten under tre av de sistförflutna fyra kalenderåren stadgas som villkor för kommunal rösträtt. Genom en sådan anordning skulle väl i regel den, som

drabbades av sjukdom eller arbetslöshet, icke på grund därav gå förlustig sin rösträtt, helst som det torde kunna räknas med att en person, som av dylik anledning för visst år bleve, utan eget förvållande, urståndsatt att betala honom påförd skatt, därigenom ock komme i en sådan ekonomisk belägenhet, att under det eller de närmast följande åren någon skattskyldighet, vars fullgörande vore förenad med oöverstigliga svårigheter, knappast kunde ifrågakomma. Enligt nu gällande kommunala rösträttsbestämmelser, med föreskrift om skattebetalningsskyldighet ett av de tre senast förflutna kalenderåren, framstår skatteplikten närmast som ett *undantag från en regel*, som säger, att rösträtten får utövas oavsett skatten betalats eller icke. Det vore enligt vår mening bättre i överensstämmelse med den allmänanda, som bör råda i ett demokratiskt samhälle, om man gjorde *skattebetalningen till regel* i stället för undantag.

Vi tillåta oss därför hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta,

1) att § 11 mom. d) av lag om kommunalstyrelse på landet av den 6 juni 1930 skall erhålla följande ändrade lydelse:

— — — — —
Sådan rättighet må dock ej utövas av den, som:

— — — — —
d) i avseende å honom påförda utskylder till kommunen, vilka förfallit till betalning under de fyra sistförflutna kalenderåren, häftar för utskylder för flera än ett av dessa år; eller
— — — — —

2) att motsvarande ändringar skola vidtagas:

dels i § 11 mom. d) av lag om kommunalstyrelse i stad av den 6 juni 1930,

dels ock i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm § 7 mom. d).

Stockholm den 23 januari 1935.

M. Svensson.

K. E. Johanson.

Nils Gabrielsson.

Axel Nylander.

Israel Lagerfelt.

D. Pettersson.